

KÚRIA

Bfv.II.967/2015/9.szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év január hó 14. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az előre kitervelten, nyereségvágyból, részben aljas indokból több emberen elkövetett emberölés büntette és más bűncselekmények miatt **I. rendű terhelt** és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben **I. rendű terhelt** felülvizsgálati indítványát elbírálva a Budapest Környéki Törvényszék 24.B.131/2011/115. számú és a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 2.Bf.250/2013/103. számú ítéletét **I. rendű terhelt** tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Budapest Környéki Törvényszék a 2012. szeptember 7. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 24.B.131/2011/115. számú ítéletével nyolc terhelt ügyét bírálta el. Közülük a felülvizsgálati indítvánnyal érintett **I. rendű terhelt**-et bűnösnek mondta ki emberölés büntetében [1978. évi IV. törvény - a továbbiakban korábbi Btk. - 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), b), c) és f) pont], lőfegyverrel és lőszerral visszaélés büntetében [korábbi Btk. 263/A. § (1) bekezdés a) pont], 2 rendbeli társtettesként elkövetett rablás büntetében [korábbi Btk. 321. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont], 4 rendbeli társtettesként elkövetett rablás büntetében [korábbi Btk. 321. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont], társtettesként elkövetett lopás vétségében [korábbi Btk. 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés I. fordulat] és súlyos testi sértés büntetésének kísérletében [korábbi Btk. 170. § (1) bekezdés, (2) bekezdés], amiért őt mint bűnszervezetben elkövetőt halmazati büntetésül életfogytig tartó fegyházbüntetésre és Magyarország területéről végleges hatállyal kiutasításra ítélte. Az életfogytig tartó fegyházbüntetésből a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizárta. Elrendelte a

Ráckevei Városi Bíróság 10.B.90/2008/7. számú ítéletével kiszabott 2 évi börtönbüntetés végrehajtását. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, kötelezte a terheltet kártérítés és járulékai, valamint bűnügyi költség megfizetésére.

A törvényszék ítélete ellen **I. rendű terhelt** által enyhítésért, a védője által elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében bejelentett fellebbezések alapján másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2015. február 3. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 2.Bf.250/2013/103. számú ítéletében az elsőfokú ítéletet **I. rendű terhelt** tekintetében részben megváltoztatta. A terhelt cselekményeit emberölés büntettének [2012. évi C. törvény - a továbbiakban Btk. - 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), b), c), f) pont], lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntettének [Btk. 325. § (1) bekezdés a) pont], 2 rendbeli társtettesként elkövetett rablás büntettének [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a), c), d) pont és (4) bekezdés b) pont], társtettesként elkövetett rablás büntettének [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a), c), d) pont], társtettesként elkövetett lopás büntettének [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bb) pont, (3) bekezdés b), ba) pont] és testi sértés büntette kísérletének [Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés] minősítette. A bünszervezetben elkövetésre utalást és a Ráckevei Városi Bíróság 10.B.90/2008/7. számú ítéletével kiszabott 2 év börtönbüntetés végrehajtásának elrendelésére vonatkozó rendelkezést mellőzte. Módosította az elsőfokú ítélet bűnjelekkel, kártérítés megfizetésére és bűnügyi költség megfizetésére kötelezéssel kapcsolatos rendelkezéseit, egyebekben viszont az elsőfokú ítéletet **I. rendű terhelt** tekintetében helybenhagyta.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen **I. rendű terhelt** terjesztett elő felülvizsgálati indítványt. Indítványában a terhelt a jogerős ítélettel szemben egyetlen kivétellel eljárásjogi kifogásokat fogalmazott meg.

E körben a terhelt sérelmezte, hogy a másodfokú eljárásban korlátozták a védekezésben, a másodfokú tanács elnöke törvénytelenül járt el vele szemben. Kifogásolta, hogy elutasították új védő kirendelésére és tolmács igénybevételére irányuló kérelmét, két esetben pedig a tárgyalóteremből kivezettették, majd a 2015. február 3-i tárgyalási határrnapra a bv. intézet már előállítót sem kapott. Észrevételezte, hogy a 2014. április 26-ára szóló idézés kapcsán előállítását nem kérte, védője levélbeli tájékoztatása szerint 2014. április 27-én társai meghallgatására sor került, erről az időpontról viszont ő értesítést nem kapott. Állítása szerint a másodfokú tanács elnöke vele szemben nemzetisége miatt elfogult volt, sértegette. Sérelmezte kirendelt védője közreműködését, aki álláspontja szerint

tevékenységét nem megfelelően végezte. Ugyancsak kifogásokat fogalmazott meg egyes nyomozati cselekményekkel kapcsolatban is.

Anyagi jogi kifogást fogalmazott meg a terhelt akkor, amikor sérelmezte, hogy társai tekintetében a másodfokú bíróság mellőzte a bünszervezetben elkövetés megállapítását, az ő esetében viszont ez változatlan maradt. Ehhez kapcsolódóan kifogásolta a büntetése mértékét és kérte még egy „második esély” biztosítását.

A Legfőbb Ügyészség BF.1172/2015. számú átiratában **I. rendű terhelt** felülvizsgálati indítványát részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak jelölte meg, és indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot a terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

A Legfőbb Ügyészség átiratában kifejtettek szerint a terhelt anyagi jogi kifogása tévedésen, a jogerős ítélet e körbeni félreértésén alapuló. A büntetés mértékének vitatása ekként a törvényben kizárt.

Az eljárásjogi kifogások kapcsán a Legfőbb Ügyészség kifejtette, hogy a felülvizsgálati indítványban megjelölt eljárási szabálysértések alapján még perrendszerű megállapításuk esetén is kizárt a felülvizsgálat, mivel azok nem a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt, és ekként felülvizsgálatot megalapozó körbe tartozóak.

A Legfőbb Ügyészség jelezte, hogy hivatalból vizsgálandó ún. feltétlen eljárási szabálysértést sem észlelt.

I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa alapján eljárva a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen, a Be. 423. § (4) és (5) bekezdése értelmében a terhelt felülvizsgálati indítványában megjelölt okokból, valamint a hivatalból vizsgálandó, a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt eljárásjogi okokból bírálta felül e terhelt tekintetében a támadott határozatot. Felülbírálata során – a Legfőbb Ügyészség álláspontjával egyezően – az indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.

A büntetőeljárási törvényben a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely kizárólag a törvényben meghatározott okokból megengedett. A felülvizsgálat okait a Be. 416. § (1) bekezdése tételesen felsorolja. E felsorolás teljes körű, egyéb okkal nem bővíthető. A támadott határozat érdemi felülvizsgálatára kizárólag abban az esetben nyílik lehetőség, ha a hivatkozott sérelem az itt megjelölt körbe tartozó, egyéb vonatkozásban az érdemi felülvizsgálat tilalmazott.

A Kúriának ezért a terheltnek a jogerős határozattal szemben megfogalmazott kifogásait abból a szempontból is vizsgálnia

kellett, hogy az adott kifogás elbírálására a felülvizsgálati eljárásban törvényes lehetőség van-e. E körben egyet kellett érteni a Legfőbb Ügyészség álláspontjával, mely szerint a terhelt több hivatkozása még ténybeli helytállósága esetén sem adna lehetőséget érdemi felülvizsgálatra.

A terhelt kifogásainak túlnyomó többsége eljárásjogi jellegű, ezért a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott felülvizsgálati okok szempontjából vizsgálendő. Az itt megjelöltek értelmében a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I.b) vagy vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor. Az itt felsorolt eljárási szabálysértések a Be. 423. § (5) bekezdése értelmében az azokra történő hivatkozás hiányában hivatalból is vizsgálándók. A Kúria e körben a támadott határozat hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértést sem a terhelt által hivatkozott, sem pedig a hivatalból vizsgálendő körben nem észlelt.

A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjának felsorolásában szereplő Be. 373. § (1) bekezdés II/d) pontjában foglaltak értelmében felülvizsgálati ok, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező. A terhelt kifogásai közül e felülvizsgálati ok szempontjából volt vizsgálendő a terheltnek saját tárgyalási jelenlétével, az anyanyelve használatával, illetve a védője részvételével kapcsolatos kifogás.

Saját jelenlétével kapcsolatban a terhelt azt kifogásolta, hogy a másodfokú eljárásban egyes eljárási cselekmények a távollétében történtek.

I. rendű terhelt másodfokú nyilvános ülési és tárgyalási részvételével kapcsolatban az ügy irataiból a következők állapíthatók meg:

A Fővárosi Ítéltábla a másodfokú eljárásban először, nyilvános ülésre 2014. január 30. és február 18. napjára tűzött határnapot. Az erre szóló idézést a terhelt - arra hivatkozással, hogy nem román nyelven kapta meg - nem vette át. E napokon azonban a nyilvános ülés megtartásra nem került, mivel azt a Kúria előzetesen - egyéb okból - elhalasztotta.

Ezt követően az ítéltábla 2014. június 26. és július 10. napjára tűzött nyilvános ülésre határnapot. Az erre szóló idézést a terhelt 2014. március 21. napján átvette és úgy nyilatkozott, hogy a nyilvános ülésen nem kíván részt venni (54. alszámú kézbesítési ív). Az eljáró tanács elnöke a **Bv. intézetet** értesítette, hogy **I.**

rendű terhelt-et a 2014. június 26. és július 10. napjára kitűzött nyilvános ülésre nem kell előállítani, mert a kézbesítési íven úgy nyilatkozott, hogy a nyilvános ülésen nem kíván részt venni (63. alszámú irodai utasítás).

A nyilvános ülésen 2014. június 26. napján ekként **I. rendű terhelt** nem volt jelen. Terhelt-társait e napon az ítéltábla megnyilatkoztatta, majd a nyilvános ülést félbeszakította.

A történések időbeli sorrendjében ide kívánczik, hogy **I. rendű terhelt** egyik felülvizsgálati kifogása az volt, hogy védője tájékoztatása szerint az ítéltábla terhelt-társait 2014. június 27. napján az ő jelenléte nélkül meghallgatta. Kifogásolta, hogy ő e napról nem tudott és ekként nem is nyilatkozott arról, hogy e napon a bíróság előtt megjelenni nem kíván. Az iratok tanúsága szerint viszont 2014. június 27. napján az ítéltábla nyilvános ülést nem tartott, a terhelt-társait nem hallgatta meg. Erre a megelőző napon, tehát 2014. június 26. napján került sor, ekként feltételezhető, hogy a 2014. június 27-ére utalás - amennyiben a terhelt ténylegesen ilyen tájékoztatást kapott - a védő elírása lehetett. Tény viszont, hogy a terhelt kifogása e körben alaptalan.

2014. július 10. napján a nyilvános ülésen **I. rendű terhelt** jelen volt, mivel a másodfokon eljáró tanács elnöke 2014. június 30. napján a terhelt előállítására írásban intézkedett (69. alszámú irodai utasítás). A nyilvános ülésen az ítéltábla tárgyalási formára tért át.

A 2014. július 10-i tárgyalás elnapolásakor az ítéltábla új határnapként 2014. november 13. napját tűzte ki és az **I. rendű terheltet** a Bv. intézet útján írásban idézte. A terhelt a részére kézbesített idézésen úgy nyilatkozott, hogy a tárgyaláson részt kíván venni (80. alszámú kézbesítési ív).

A 2014. november 13. napján megtartott tárgyalásra **I. rendű terheltet** előállították. A tárgyaláson a terhelt más védő kirendelésére irányuló indítványának elutasítását követően a tanács elnökét sértegette és őt megfenyegette. A tanács elnöke ekkor a terheltet a tárgyalóteremből kivezettette (91. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal). A tárgyalás folytatása, majd a terhelt tárgyalóterembe történő visszavezettetése után a terheltet magatartása miatt ismételten több esetben is figyelmeztetni kellett a tárgyalás rendjének megtartására, amikor is a terhelt kijelentette, hogy visszamegy a büntetés-végrehajtási intézetbe és ismételten sértő kijelentéseket hangoztatott. Ezt követően a tanács elnöke a terheltet a Bv. intézetbe visszavitette (91. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldal).

A 2014. november 13-i tárgyalás elnapolásakor az ítéltábla új

határnapként 2015. január 20. napját tűzte ki. A terhelt az e napra szóló idézést nem vette át (92. alszámú kézbesítési ív). A 2015. január 20. napjára kitűzött tárgyalásra a tanács elnöke intézkedésére előállított **I. rendű terhelt** hosszabb, durván sértő hangnemű kijelentései közepette a következőket is mondta: „Engem minek hoztak ide? Nem vagyok kíváncsi a maga pofájára. Nem vagyok én majom, hogy itt mutogassanak. Mi a faszt akar nekem mondani?” „Nem akarok itt lenni, intézze nélkülem ezt az egészszet.”

E kijelentések hatására az eljáró tanács elnöke tájékoztatta az I. rendű terheltet, hogy az elhangzottak értelmében kérelmére az eljárást a távollétében fogja lefolytatni, majd a terheltet kivezettette a tárgyalóteremből. A másodfokú tárgyalás ezt követően e napon, majd elnapolást követően 2015. február 3. napján a terhelt távollétében folytatódott és fejeződött be. A 2015. február 3-i tárgyalás jegyzőkönyve a jelenlévőket számba vevő részében rögzíti, hogy a tanács elnöke megállapítja, hogy az I. rendű terhelt előzetesen bejelentette, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni.

A Kúria e körben megállapította, hogy a másodfokon eljáró tanács elnökének rendelkezései a terhelt nyilvános ülési és tárgyalási részvételével kapcsolatban maradéktalanul törvényesek és a terhelt jogait az előírt körben biztosítóak voltak.

A Be. 361. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság a vádlottat a nyilvános ülésre idézi, a fogva lévő vádlott előállítása iránt - idézésével egyidejűleg - intézkedik. A Be. 362. § (3) bekezdése értelmében a nyilvános ülést a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében is meg lehet tartani, s ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a meghallgatása nem szükséges, a fellebbezés elbírálható.

A Be. 364. § (1) bekezdése értelmében a tárgyalásra a vádlottat idézni kell, ha a megidézett vádlott fogva van, a másodfokú bíróság az előállítása iránt intézkedik. A Be. 365. § (1) bekezdése értelmében a vádlott távollétében a tárgyalás megtartható, ha a vádlott előzetesen bejelentette, hogy azon nem kíván részt venni, illetőleg a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést.

I. rendű terhelt ügyében a 2014. január 30. és február 18. napjára kitűzött nyilvános ülés érdemben nem került megtartásra. A 2014. június 26-i nyilvános ülési határnapra vonatkozóan a szabályszerűen megidézett terhelt úgy nyilatkozott előzetesen, hogy a nyilvános ülésen nem kíván részt venni, ezért előállítása iránt intézkedni nem kellett. (2014. június 27. napján a Fővárosi Ítéltábla a korábban már jelzettek szerint nyilvános ülést nem tartott.) 2014. július 10. napján a Fővárosi Ítéltábla nyilvános ülést tartott és azon tárgyalási formára tért át. A terhelt e napon jelen volt. Ugyancsak előállításra került a terhelt a 2014. november 13-i

tárgyalásra, melyen azonban mindvégig nem volt jelen, mert őt előbb a tanács elnöke intézkedésére, majd későbbiekben saját kérésére kivezették. A tanács elnöke intézkedésének előzménye a terhelt ismételt és súlyos, figyelmeztetés ellenére történt rendzavarása volt, amikor a tanács elnökét sértegette és több esetben megfenyegette, új védő kirendelésére irányuló indítványának elutasítását követően. Miután a terhelt e rendzavaró magatartásával ismételt bíróság elé szolítását követően sem hagyott fel és kijelentette, hogy vissza kíván menni a büntetés-végrehajtási intézetbe (vagyis a tárgyalás további részében nem kíván rész venni), intézkedett a tanács elnöke a bv. intézetbe történő viasszaszállítására.

Korábbi kijelentése és a 2015. január 20. napjára szóló idézés átvételének megtagadása ellenére a tanács elnöke a terheltet e tárgyalási napra is előállíttatta, ahol a terhelt továbbra is a tanács elnökét sértő kijelentéseket tett, majd egyértelműen kinyilvánította, hogy a tárgyaláson a továbbiakban részt venni nem kíván. Ezután a terhelt bv. intézetbe történt viasszaszállíttatását követően folytatódott, majd fejeződött be a tárgyalás a terhelt részvétele nélkül.

Az ismertettekből egyértelmű, hogy a terheltnek a másodfokú nyilvános ülésen, majd a tárgyaláson a részvétel lehetősége mindvégig biztosított volt. Az egyetlen - rendszeres rendzavarása miatti törvényes időleges kivezettetése mellett a további távollétei saját akaratán és nyilatkozatán alapulóak voltak. A terhelt terhére az ügyben az ügyész fellebbezést nem jelentett be, részvétele a másodfokú tárgyaláson már csak ezért sem volt kötelező.

A Kúria mindezek alapján megállapította, hogy a terhelt tárgyalási részvételével kapcsolatban eljárási szabálysértés és ekként felülvizsgálati ok nem valósult meg.

Kizárólag a Be. 373. § (1) bekezdés II/d) pontja szerinti eljárási szabálysértés szempontjából volt vizsgálható a terheltnek az a kifogása, mely védelme nem megfelelő voltára, védője tevékenységére vonatkozott.

A hivatkozott eljárási szabálysértés szempontjából azonban csak annak van jelentősége, hogy - mivel a terhelt esetében a védelem kötelező volt - a tárgyaláson a terhelt érdekében védő eljárt-e. Ennek ellenkezőjét a terhelt sem állította, ekként a felülvizsgálati ok megállapítására alap nincs.

Az iratok alapján egyértelműen leszögezhető, hogy az ügyben a terhelt hatékony védelme mindvégig biztosított volt. Kirendelt védője szakszerűen, a rá vonatkozó törvényi előírásoknak

megfelelően mindvégig eljárta. A védő tevékenységének megítélése az alapügyben eljáró bírói tanács hatáskörébe tartozó, e körben hozott döntése a felülvizsgálati eljárásban nem támadható.

Ugyanezen felülvizsgálati ok szempontjából volt vizsgálandó a terheltnek az anyanyelv használatával kapcsolatos kifogása, a tolmács hiányát sérelmező észrevétele. A Be. 114. § (1) bekezdése értelmében ugyanis ha nem magyar anyanyelvű személy az eljárás során az anyanyelvét kívánja használni, tolmácsot kell igénybe venni.

A rendelkezés kötelező alkalmazásának előfeltétele azonban, hogy az e joggal élni kívánó személynek a magyar ne legyen az anyanyelve.

A terhelt vonatkozásában ez a körülmény egyértelműen tisztázást nyert és bíróság jogerős határozata állapította meg, hogy az eljárásban a terheltet a tolmács nem illeti meg (Budapest Környéki Törvényszék 24.B.131/2011/115-I. számú és Fővárosi Ítéltábla 5.Bkf.10422/2013/4. számú végzése). A bíróság rendkívül alaposan indokolt döntése jogerőre emelkedett, és ekként rögzíthető, hogy a tolmács biztosításának elmaradásával eljárási szabálysértés nem valósult meg.

A terhelt anyagi jogi kifogást fogalmazott meg, amikor a bünszervezetben történt elkövetés megállapítását sérelmezte, azonban e kifogása nyilvánvalóan félreértésen alapul és alaptalan, mivel a másodfokon eljárta Fővárosi Ítéltábla a bünszervezetben elkövetés megállapítását valamennyi terhelt esetében - és így **I. rendű terhelt** esetében is - mellőzte (ennek indokolása a másodfokú ítélet 30-31. oldalán). A terheltnek a kiszabott büntetése mértékével kapcsolatos kifogása a felülvizsgálati eljárásban érdemben nem vizsgálható, mivel a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a büntetés törvénysértő volta csak a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése esetén vizsgálható. A Kúria ilyen jellegű szabálysértést nem állapított meg, ekként a büntetés mértékének megváltoztatására, „második esély” biztosítására törvényes lehetősége nincs.

A kifejtettek alapján a Kúria megállapította, hogy **I. rendű terhelt** felülvizsgálati indítványában részben olyan kifogásokat fogalmazott meg, amelyek alapján a büntetőeljárási törvény az érdemi felülvizsgálat lehetőségét nem biztosítja, felülvizsgálati okokra történt hivatkozása pedig alaptalan, ezért a Kúria felülvizsgálati indítványának nem adott helyt és a megtámadott határozatot a Be. 426. §-a alapján a terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2016. január 14.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
Bné